

TROUBADOURS
van OOST

ZOMER avonden

EVALUATIEVERSLAG

Troubadours van Oost Zomeravonden is een gezamenlijk initiatief van stichting Fu Den Sani en Sterk in Company. Het project werd mede mogelijk gemaakt door de Gemeente Schiedam en het Fonds voor Cultuurparticipatie en werd uitgevoerd van juni tot en met september 2021.

Deze evaluatie is gebaseerd op door deelnemers ingevulde evaluatieformulieren, gesprekken met deelnemers, teamleden en andere betrokkenen en ervaringen en observaties van de initiatiefnemers.

INLEIDING

Schiedam-Oost is een kwetsbare wijk die de afgelopen decennia ingrijpend is veranderd van bevolkingssamenstelling en waar mensen elkaar niet goed kennen. Er worden wijkactiviteiten georganiseerd waarbij een kleine groep Oosterlingen aansluiting vindt. Er is geen infrastructuur voor cultuurparticipatie in de vrije tijd. Toch zit er veel talent achter de voordeur.

INITIATIEFNEMERS

Stichting Fu Den Sani is met diverse projecten actief in het culturele domein en is eigenaar van het concept Troubadours van Oost. Sterk in Company is in Schiedam actief op het terrein van hulpverlening aan bewoners vanuit welzijn. De partners kennen elkaar uit het wijknetwerk en hebben voor dit project hun ervaring en expertise gebundeld. Vanuit de behoefte aan verbinding van diverse achtergronden in de wijk en de wens tot het vergroten en verbreden van cultuurparticipatie ontstond het gezamenlijke idee om de troubadours te koppelen aan hun wijkgenoten.

De partners hebben ieder met deze nieuwe samenwerking waardevolle ervaringen opgedaan, die zij in hun werkpraktijk kunnen gebruiken.

SYNOPSIS

Het organiseren van vier ontmoetingen tussen de Troubadours van Oost en diverse bewonersgroepen uit Schiedam-Oost. De deelnemers maken kennis met elkaar en met de troubadours, en participeren op een laagdrempelige manier en in een intieme setting in een verrassend muzikaal programma. De troubadours inspireren de bewoners met hun persoonlijke muzikale verhaal. Door (inter)actieve deelname wordt de belevingswereld van de deelnemers vergroot en worden nieuwe maatschappelijke verbindingen gelegd.

PROGRAMMA

Welke muziek is voor jou van bijzondere betekening en waarom? Hugo Dirkson en de andere bandleden van The New Versions deelden hun eigen muzikale herinneringen en nodigden de deelnemers uit hetzelfde te doen. Het werd een bijzondere reis langs nummers die voor hen of voor deelnemers van grote betekenis zijn.

Wat zou je doen als alles mogelijk was? Daarover liet zangeres Sofie Habets de deelnemers, aan de hand van een meegebracht dierbaar voorwerp, fantaseren én zingen. Met een gastoptreden van Sonania, winnaar van de online talentenjacht voor Schiedam-Oost, Oost Showt Talent!

Alles is geluid. Dat bewezen Marcel Nieuwland en Dawid Grabowski (bandleden van Death by Audio) en Albert de Bruin (operazanger en multi-instrumentalist). Samen met de deelnemers creëerden ze een wonderlijk landschap van geluid. Met akoestische instrumenten als de didgeridoo en klankschalen én met een elektrische gitaar en een batterij aan effecten.

Wies Peeters vertelde over haar liefde voor de ukelele en leerde de deelnemers de beginselen van het bespelen van dit bijzondere instrument. De zonovergoten sing & play-sessie onttaardde al snel in één groot wijkconcert, want het bleek makkelijker dan gedacht!

WIE WAREN ER?

101

bezoeken

77 unieke deelnemers
24 terugkerende deelnemers

31

no shows

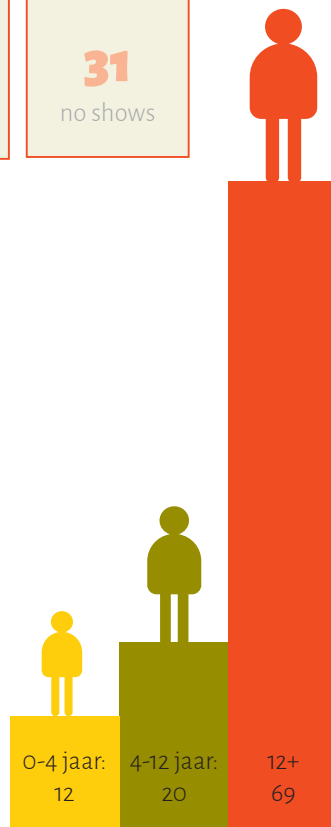
20

teamleden

9 artiesten
8 betaalde krachten
3 vrijwilligers

Op basis van de ingevulde evaluatieformulieren
(77% respons):

- Ruim de helft kwam alleen, de rest kwam samen met familie, vrienden en/of bureu.
- Iets meer dan de helft is werkend, een kwart is gepensioneerd en de rest heeft een andere daginvulling.
- De ene helft had al eens eerder aan een muzikale activiteit in de wijk meegedaan, de andere helft niet.

WAARDERING

De deelnemers waardeerden de Zomeravonden met een dikke 8 als gemiddeld rapportcijfer. De hoogste cijfers werden gegeven voor het programma, de laagste en meest uiteenlopende voor de locatie. Vanwege slecht weer vond een van de avonden plaats in de loods, die sfeer en comfort ontbeerde.

	Laagste cijfer	Hoogste cijfer	Gemiddeld
Programma	6	10	8.4
Ontmoeting/contact	6	10	8.2
Locatie	4	10	7.6
Eten en drinken	7	10	8.0

90%

van de deelnemers heeft iets geleerd (muziek maken, zingen, muziekgenres herkennen).

93%

van de deelnemers heeft nieuwe mensen ontmoet.

100%

Alle deelnemers zouden een volgende keer opnieuw willen meedoen.

“

De Zomeravonden zijn voor mij hét bewijs dat je laagdrempelig de fijnste en mooiste educatieve programma's kunt organiseren.
Het is echt een aanwinst voor het Schiedamse culturele leven.

Albert de Bruin, Troubadour van Oost

”

“

Super relaxed was het, aangename ervaring!

Deelnemer

”

DOELSTELLINGEN

Het project stimuleerde actieve cultuurparticipatie van wijkbewoners en verkende hun muzikale talent door verbinding te leggen met hun muzikale wijkgenoten. Het samenbrengen van verschillende bewoners - oorspronkelijke en nieuwe Oosterlingen van alle leeftijden, uit alle windstreken en met diverse sociaaleconomische achtergronden - hielp onderlinge kloven te overbruggen en leverde een positieve bijdrage aan de sociale cohesie in deze kwetsbare wijk.

De doelstellingen *sociaal verbinden en versterken* en *cultuurparticipatie op een laagdrempelige manier vergroten* werden via de ambities *kennismaken, activeren, inspireren, talent ontdekken* en *versterken* nader uitgewerkt. Op de volgende pagina's gaan we per ambitie in op de resultaten en conclusies.

Ambitie 1 | **VERBINDEN**

Bewoners via muziek van hun wijkgenoten met elkaar in contact brengen.

De vier Zomeravonden hebben wijkbewoners bij elkaar gebracht en laten genieten van livemuziek van de troubadours, lekker eten en (nadere) kennismaking met wijkgenoten.

Nieuwe connecties en interacties tot stand brengen, krachten bundelen.

Bijna alle deelnemers leerden nieuwe mensen kennen. De troubadours - ook wijkbewoners - maakten kennis met elkaar en met wijkgenoten. Om de banden te versterken is continuïteit, verdieping en herhaling nodig.

Het creëren van een 'mix & match' van Oosterlingen; gelegenheid scheppen voor ontmoetingen en kennisoverdracht van mensen die elkaar anders niet vanzelfsprekend tegenkomen.

De Zomeravonden trokken vele verschillende soorten bewoners qua leeftijd, achtergrond en sociaaleconomische status. Vaak waren dit mensen wiens levens zich op korte afstand van elkaar afspelen, maar die elkaar nooit eerder troffen. Het project is een stimulans geweest om nader in een kennismaking met elkaar te investeren.

Ambitie 2 | **KENNISMAKEN**

Bewoners laagdrempelig, in hun eigen wijk en in een intieme setting laten kennismaken met diverse muzikale stijlen.

Het programma bood een grote diversiteit aan muziek en muziekstijlen. Deelnemers geven aan nieuwe muziek(stijlen) te hebben leren kennen. Receptief, maar zeker ook actief: het overgrote deel nam actief deel aan de muziekactiviteiten.

De toegang tot cultuurparticipatie vergroten.

De deelnemers deden met veel plezier en enthousiasme actief mee (zingen, muziek maken, vertellen). De meesten ervoeren nauwelijks belemmering om mee te doen: zij voelden zich juist aangemoedigd. Voor de helft van de deelnemers waren de activiteiten nieuw.

Ambitie 3 | **ACTIVEREN**

Een cultureel aanbod creëren voor doelgroepen die niet met huidige aanbod van activiteiten in de wijk worden bereikt;

Enkele deelnemers vertelden dat zij een dergelijke activiteit altijd al hadden willen doen, maar dat er geen aanbod was of dat ze de eerste stap niet durfden te zetten. De Zomeravonden dragen bij aan het vergroten van het aanbod.

Hen aanmoedigen en handvatten bieden om hierin te participeren.

De deelnemers voelden zich op de juiste manier aangesproken om actief mee te doen en kregen hiertoe de juiste handvatten. Ze werden uitgenodigd om persoonlijke voorwerpen en muziek van thuis mee te nemen, kregen gelegenheid diverse instrumenten te bespelen en te mee te zingen met livemuziek.

Ambitie 4 | **INSPIREREN**

De persoonlijke muzikale verhalen en de talenten van de Troubadours van Oost tonen, als positief voorbeeld en inspiratiebron.

De eerste twee Zomeravonden stonden in het teken van persoonlijke verhalen, de laatste twee waren meer gericht op muziekbeleving en samen muziek (leren) maken. Beide vormen werden door de deelnemers positief ontvangen.

De belevingswereld van deelnemers vergroten.

De Zomeravonden vonden plaats op een besloten locatie en het aantal deelnemers was beperkt gehouden. In deze intieme setting ontstond een open sfeer, waardoor de deelnemers persoonlijke en emotionele verhalen over hun ervaringen met muziek konden delen. Tijdens de gezamenlijke maaltijd na afloop werd hierover nagepraat en werden contacten verder verdiept.

Ambitie 5 | **TALENT ONTDEKKEN**

Deelnemers stimuleren hun eigen talenten te ontdekken.

De deelnemers werden uitgenodigd en uitgedaagd om actief mee te zingen en te musiceren. Ze ontdekten dat je met een paar simpele vingergrepen al een liedje kunt spelen op de ukelele en hoe je met allerlei instrumenten en effecten een muziekstuk opbouwt. En vooral dat muziek maken leuk en ontspannend is, helemaal als je dat samen met anderen doet. Voor het daadwerkelijk ontdekken en ontwikkelen van talent is uiteraard meer tijd en een intensiever traject nodig.

Een van de deelnemers aan de ukelele-workshop heeft ter plekke een ukelele aangeschaft en is bij de troubadour op les gegaan.

Ambitie 6 | **VERSTERKEN**

Maatschappelijke waarde creëren en bieden.

De ontspannen sfeer, het samen bezig zijn met muziek en het luisteren naar persoonlijke verhalen van anderen leidden tot verbinding en waardering tussen wijkbewoners.

De culturele kracht van de troubadours inzetten om de wijk te versterken.

De troubadours inspireerden en stimuleerden hun wijkgenoten. Het zorgde voor extra verbinding, juist doordat zij óók bewoners van de wijk zijn. Voor sommige troubadours was het een extra uitdaging en een nieuwe ervaring op op deze manier hun muziek over te dragen. Het tussen de deelnemers staan, in plaats van op een podium of als docent, was een uitdaging en werd door de troubadours als bijzonder positief ervaren.

De sociale cohesie in de wijk versterken; de 'samenredzaamheid' en maatschappelijke participatie van de deelnemers vergroten.

Een eerste steen is gelegd. Er werden verbindingen gelegd tussen mensen vanuit diverse maatschappelijke context. Werkende en niet werkende mensen, jonge mensen en gepensioneerden. Mensen die als groep door hun maatschappelijk hulpverlener werden meegenomen werden en mensen die nog nooit aan enige wijkactiviteit deelnamen. Uitbouwen, verdiepen en continuïteit is nodig om dit doel te bereiken.

AANPAK | COMMUNICATIE

Livemuziek, lekker eten en op een ongedwongen manier (nader) kennismaken met wijkgenoten - dat zijn de hoofdingrediënten van de Zomeravonden met de Troubadours van Oost.

Enkele weken voorafgaand aan elke Zomeravond werd deze algemene vooraankondiging gedaan op de socialemediakanalen van de wijk. Het accent lag op het aspect *ontmoeten* en op de vorm, zoals een sing & play-programma of een mix tussen een concert, workshop en vrijdagmiddagborrel. Het doel hiervan was een zo breed mogelijke doelgroep te bereiken en mensen niet af te schrikken door een bepaalde muziekstijl te benoemen. Pas in de laatste week werd meer inhoudelijk gecommuniceerd, zoals over de naam van de troubadour en het programma.

In de communicatie is *actieve deelname* bewust niet centraal gesteld. De aanname dat 'moeten meedoen' een drempel opwerpt, werd bevestigd toen een aantal deelnemers in eerste instantie lichtelijk zenuwachtig werd van het idee in de belangstelling te staan. Tijdens het programma bleken ze echter allemaal mee te doen en het erg leuk en uniek te vinden.

Verbeterpunt

Er had duidelijker vermeld kunnen worden dat de Zomeravond een programma met een kop en een staart was en dat deelnemers het hele programma aanwezig dienden te zijn. Hoewel sommige mensen doorgaven dat ze later kwamen vanwege hun werk, gingen anderen kennelijk uit van een vrije inloop. Het intieme programma kende juist een bepaalde opbouw, waarbij het soms niet zo handig was dat mensen later instroomden.

Publiciteit

De Zomeravonden zijn zowel vooraf als na afloop regelmatig door lokale (sociale) media belicht. Van de derde editie is door Schie TV een [reportage](#) gefilmd.

AANPAK | CORONA

De Troubadours van Oost Zomeravonden vonden plaats tijdens de coronapandemie en ondervonden daarvan uiteraard ook de gevolgen. Wellicht hebben sommige wijkbewoners vanwege corona van deelname afgezien.

In samenspraak met de locatie werden, steeds volgens de geldende RIVM-richtlijnen, voorzorgsmaatregelen getroffen, waaronder de beperking van het aantal deelnemers, verplichte aanmelding vooraf, een coronacheck en een vaste opstelling van de stoelen om de anderhalve meter te kunnen garanderen.

Het eten werd uitgeserveerd en mensen bleven zoveel mogelijk op hun plek zitten. De Zomeravonden vonden plaats in de buitenlucht, met uitzondering van die van 25 augustus, die wegens noodweer vlak voor aanvang naar binnen werd verplaatst. Ook binnen konden de coronaregels in acht worden genomen.

AANPAK | WERVING

De werving van deelnemers vergde een grote en intensieve inzet.

Middelen	Resultaat
Persoonlijke uitnodiging in de eigen netwerken	Veel aanmeldingen
Persoonlijke uitnodiging via netwerkpartners (scholen, wijkhuis etc).	Weinig aanmeldingen (wellicht te weinig benut)
Oproepen op sociale media	Weinig aanmeldingen
Huis-aan-huisverspreiding van flyers op bepaalde locaties in de wijk. Met deze flyer konden bewoners ook elkaar uitnodigen.	Weinig aanmeldingen

Er waren veel last-minute afmeldingen en no-shows. Vlak voor aanvang werden deelnemers die nog niet aanwezig waren telefonisch benaderd. Men bleek dan bijvoorbeeld onverwachts te moeten (over)werken, geen opvang voor de kinderen te hebben of de Zomeravond simpelweg te zijn vergeten.

Een deel van de doelgroep lijkt 'in de overlevingsmodus' te staan en niet lang vooruit te kunnen kijken en weinig prioriteit geven aan ontspannen en ontmoeting. Dit is inherent aan kwetsbaar in het leven staan. Deze ervaring wordt gedeeld door welzijnspartners in de wijk. Naarmate activiteiten meer bekendheid hebben en met een vaste frequentie worden georganiseerd, neemt de kans op no-shows af.

Aandachtspunten

- Het wijknetwerk beter benutten: professionals uit de welzijnssector zijn een belangrijke schakel naar (een deel van) de doelgroep.
- Focussen op een nog efficiëntere keuze en inzet van communicatiemiddelen.
- Heroverwegen van dag en tijdstip: de vrijdagmiddag en -avond bleek voor sommige mensen lastig te verenigen met werk en schoolgaande kinderen. Daardoor kon niet iedereen het volledige programma bijwonen.

AANBOD VERSUS BEHOEFTE

De Troubadours van Oost Zomeravonden waren een succes. Alle deelnemers gaven aan een volgende keer opnieuw te willen meedoen.

Wij vragen ons af of en hoe we meer vraaggestuurd kunnen werken. Voorziet dit project in een behoefte van wijkbewoners? Kun je aanbod maken op een gemeten behoefte of kun je met aanbod ook een latente behoefte aanwakkeren?

Eerder concludeerden we dat een belangrijk deel van de doelgroep in de overlevingsmodus staat en daardoor toch niet kon deelnemen. Dat wil niet zeggen dat ze niet wilden komen. En degenen die wél kwamen, beleefden een fijne avond en waren blij met de nieuwe contacten. Het lijkt gerechtvaardigd om te stellen dat we in een kwetsbare wijk als Oost met onze activiteiten behoefte kunnen creëren en aanwakkeren.

CONCLUSIES EN VOORUITBLIK

Dit project sluit aan bij landelijke tendensen en maatschappelijke ontwikkelingen om cultuur als middel te gebruiken voor sociale verbinding, versterking en individueel welzijn. We hebben hierin een aantal successen behaald, er blijven echter ook kansen en uitdagingen.

Doelgroep

Ons uitgangspunt was een brede groep bewoners met elkaar te verbinden. We hebben deelnemers van allerlei leeftijden en achtergronden bereikt. Evenals bij andere activiteiten in de wijk bleken bepaalde groepen lastiger te bereiken, zoals jongeren en bewoners met een Midden- en Oost-Europese achtergrond. Voor een vervolgproject zetten we deze brede insteek voort, aangevuld met doelgerichte werving op specifieke doelgroepen. Bijvoorbeeld door aan te haken bij bestaande activiteiten voor die doelgroepen of laagdrempelige maatwerkactiviteiten voor ze te organiseren.

Troubadours

De Zomeravonden zijn geen standaard workshops of optredens en vereisten veel inhoudelijke voorbereiding en een andere vorm van interactie met 'het publiek'. De troubadours hadden de opdracht de deelnemers te inspireren en aan te sporen tot participatie. Deze sociale component was voor de meeste troubadours nieuw, uitdagend en soms ook spannend. Ze hebben zich hiervoor opengesteld en gaven na afloop allemaal aan het als leerzaam en positief te ervaren. Ze werken dan ook graag mee aan een vervolg.

Inzet van middelen

De partners hebben veel meer uren in het project gestoken dan begroot. Dit is niet uitzonderlijk voor een pilot, maar voor een volgende fase moet goed worden gekeken naar de invulling, taakverdeling en inzet van communicatiemiddelen.

Samenwerking sociaal en cultureel domein

Wij hebben elkaar tijdens dit project steeds beter weten te vinden, ondanks dat we vanuit ons eigen domein een andere taal spreken. Dit was en is een leerproces. In het natraject van de evaluatie hebben wij ons daarom laten coachen door een extern adviseur. We definiëerden wat we van elkaar nodig hebben en hoe we elkaar verder kunnen versterken om samen een succesvol vervolgproject neer te zetten.

Denken wij vooruit, dan komt het woord 'groei' naar boven. Met de afgelopen vier Troubadours van Oost Zomeravonden hebben we een goede basis gelegd. De opgedane ervaringen, kennis en contacten zetten we graag in voor een 2.0-versie van dit project als verdiepende groeiplek voor Schiedam-Oost en zelfs daarbuiten.

“

Dit heb ik altijd al willen doen!

*Deelnemer aan de sing & play-sessie,
die vervolgens een ukelele aanschaft en haar eerste les boekte*

”

“

Zo leuk om te zien dat muziek zich wederom bewijst als sociaal smeermiddel
tussen mensen die elkaar niet kennen en een groepsgevoel creëert.

Hugo Dirkson, Troubadour van Oost

”

De Troubadours van Oost Zomeravonden zijn mede mogelijk gemaakt door:

Fonds voor Cultuurparticipatie (regeling: Samen Cultuur Maken, spoor 1) en Gemeente Schiedam.

Initiatiefnemers en samenwerkingspartners stichting Fu Den Sani en Sterk in Company danken iedereen die zich met hart en ziel heeft ingezet voor dit unieke project.

Onze bijzondere dank gaat uit naar de muzikale bijdragen van de Troubadours van Oost:

Albert de Bruin, Hugo Dirkson, Sofie Habets, Marcel Nieuwland, Wies Peeters en hun begeleiders Adam James en Sven Rozier (The New Versions), Dawid Gabrowski (Death by Audio) en Florian van der Reijden.

Wij danken alle medewerkers en vrijwilligers:

De Stijlerij (ontwerp, communicatie en fotografie), Tessie Baars (fotografie), Hugo Dirkson (muziekproductie), Buurtwerkplaats de Buren (locatie en locatiefaciliteiten), Jeannette Nieuwenhuizen, Desirée Mol en Nancy Engels (vrijwilligers), Sonania Verwey (winnaar Oost Showt Talent!), Ruth Slob (De Remise), Chango's Food Corner, Snackbar De Pinguin en Grilla Kitchen Rotterdam (catering), Ben Wigmans (SCHIE TV) en - last but not least - alle betrokken netwerkpartners en enthousiaste deelnemers!